

van den totalen staat, al versmaadt deze niet zich van het woord rechtsstaat te bedienen. De rechtsstaat wordt dan in zijn tegendeel verkeerd. Aldus omschrijft Kreisler hem: „Rechtsstaat ist uns die organisierte Lebensform des Volkes, die alle volkische Lebenskraft zur Sicherung des Rechts des Volkes auf Leben nach innen und aussen zusammenfasst“ ¹¹⁰). Hier ontziet de staat geen enkelen levenskring, maar absorbeert ze alle. De totale staat behoudt zich voor alles te doen wat voor zijn bestaan noodig is, zonder voor inbreuken op wat als grondrechten geformuleerd is terug te deinzen. De raison d'état, als politieke waardeering tegenover de rechtswaardeering gesteld ¹¹¹), komt in verzet tegen de leus fiat iustitia pereat mundus. Tegen deze leer is natuurlijk geen principieele weerkracht te vinden bij grondrechten, die alleen in hun wettelijke garantie, in hun legaal bestaan, hun legitimatie vinden ¹¹²). Tegen de grimme realiteit van den totalen staat zijn evenmin bestand de logicismen van de leer der rechtssouvereiniteit, die geen beslag op het geweten leggen. Kracht van verweer is slechts te vinden in de belijdenis van de souvereiniteit Gods, in de erkenning dat het recht van Overheid zoowel als van onderdaan alleen op Zijn wet berust.

Wanneer op dien grond de rechtsstaat wordt gehandhaafd, is er geen tegenstelling tusschen rechtsstaat en autoritair staat of autoritair strafrecht. Met autoritair strafrecht kunnen voortreffelijke dingen worden bedoeld: een strafrecht dat zijn goed geweten heeft terug gevonden in de overtuiging, dat de opgelegde straf niet is een behandeling, een schuldellooze in het belang van de maatschappij aangedaan, maar recht, dat straffen een recht en een plicht van Godswege van het staatsgezag is. Maar met autoritair strafrecht kan ook worden bedoeld een strafrecht dat geen ander doel heeft dan het gezag van den staat te symboliseeren, te handhaven en te versterken. De staat is dan de allesbeheerschende, alomvattende macht, de hoogste uiting van het menschelijk leven, samenvatting van alle kracht en leven in het volk en aan die eenheid met het volk zijn